

วิทยานิพนธ์เรื่อง	ปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับการอุทธรณ์และการร้องทุกข์ของบุคลากรในสถาบันอุดมศึกษาที่กำกับดูแลของรัฐ
คำสำคัญ	การอุทธรณ์/การร้องทุกข์/บุคลากรในสถาบันอุดมศึกษา/อำนาจกำกับดูแลของรัฐ
นักศึกษา	พันตำรวจโท มนต์รี บุญทิพย์
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์	ดร.ตรีเพชร จิตรมहिมา
หลักสูตร	นิติศาสตรมหาบัณฑิต กลุ่มวิชากฎหมายมหาชน
คณะ	นิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีปทุม
พ.ศ.	2561

บทคัดย่อ

วิทยานิพนธ์นี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงปัญหาเกี่ยวกับการออกคำสั่งลงโทษทางวินัย (Disciplinary Action) การพิจารณาอุทธรณ์ (Appeal) และการร้องทุกข์ (Petition) ของบุคลากรในสถาบันอุดมศึกษา (Institute of Higher Education) ที่อยู่ในกำกับดูแลของรัฐ ตลอดจนกระบวนการในการออกคำสั่งลงโทษทางวินัย การพิจารณาอุทธรณ์ และการร้องทุกข์ โดยเปรียบเทียบกฎหมายไทยกับต่างประเทศ เพื่อศึกษาแนวทางและวิเคราะห์ปัญหาทางกฎหมายในประเด็นที่เกี่ยวกับการอุทธรณ์และร้องทุกข์ของบุคลากรในสถาบันอุดมศึกษา โดยเสนอแนะแนวทางในการแก้ไขและปรับปรุงการออกคำสั่งลงโทษทางวินัย การพิจารณาอุทธรณ์ และการร้องทุกข์ของข้าราชการและบุคลากรในสถาบันอุดมศึกษา เพื่อให้มีประสิทธิภาพ (Efficient) และมีความเหมาะสม (Suitable) ยิ่งขึ้น

สถาบันอุดมศึกษาได้มีการใช้บังคับกฎหมาย (Law Enforcement) เกี่ยวกับการออกคำสั่งลงโทษทางวินัย การพิจารณาอุทธรณ์ และการร้องทุกข์ โดยมีการนำกฎหมายและระเบียบของข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษามาใช้บังคับ แต่ยังคงมีปัญหาในเรื่องแนวคิดที่จะจัดตั้งคณะกรรมการพิทักษ์ระบบคุณธรรม (The Merit System Protection Commission) ของมหาวิทยาลัย ซึ่งเป็นองค์กรอิสระในสถาบันอุดมศึกษา และมีอำนาจพิจารณาลงโทษทางวินัย แยกออกจากองค์กรที่ใช้อำนาจการพิจารณาอุทธรณ์หรือร้องทุกข์ ซึ่งรูปแบบการจัดการองค์กรของบุคลากรในสถาบันอุดมศึกษาจะอยู่ภายใต้การบังคับบัญชาของอธิการบดี (Dean) ส่งผลให้การพิจารณาทางปกครองอาจไม่เป็นกลาง (Imparity) ในกรณีที่การลงโทษนั้น หากผู้ที่จะถูกลงโทษทางวินัยเป็นอธิการบดีหรือรองอธิการบดี ซึ่งมีส่วนได้เสียในกระบวนการพิจารณาลงโทษทางวินัย อีกทั้งอาจจะ

เกิดปัญหาในการกำหนดระเบียบ ว่าด้วยคุณสมบัติ หลักเกณฑ์และวิธีการคัดเลือกบุคคลเพื่อแต่งตั้ง เป็นกรรมการวินิจฉัยอุทธรณ์ หรือการร้องทุกข์ในสถาบันอุดมศึกษา ซึ่งอยู่ภายใต้การบังคับบัญชา ของอธิการบดี การที่จะมอบหมายให้รองอธิการบดี (Vice Dean) เป็นผู้พิจารณาโทษทางวินัยแทน อาจจะไม่เหมาะสม เนื่องจากรองอธิการบดีเป็นผู้ใต้การบังคับบัญชาของอธิการบดี อาจจะไม่มีความ เป็นกลางในการพิจารณาลงโทษทางวินัย เนื่องจากต้องอยู่ภายใต้บังคับบัญชาของอธิการบดี ทำให้จำเป็นต้องมีคณะกรรมการที่มีความเป็นกลางที่ไม่มีส่วนได้เสียกับอธิการบดีผู้ถูกกล่าวหา โดยให้เป็นผู้พิจารณาลงโทษทางวินัยแทน ซึ่งคณะกรรมการนั้นอาจจะอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของ สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา

ผู้เขียนจึงเสนอให้การแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติของกฎหมายเกี่ยวกับสถาบันอุดมศึกษา คือ พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษา พ.ศ. 2547 มาตรา 11 โดยกำหนดให้ มีคณะกรรมการพิทักษ์ระบบคุณธรรมในสถาบันอุดมศึกษา และกำหนดหลักเกณฑ์ในเรื่องคุณสมบัติ ที่มา รวมทั้งกระบวนการสรรหากรรมการพิทักษ์ระบบคุณธรรมให้ชัดเจน ทั้งนี้ กรรมการพิทักษ์ ระบบคุณธรรมดังกล่าวจะต้องมีคุณสมบัติเฉพาะและมีความเชี่ยวชาญด้านกฎหมาย ซึ่งควรให้มีการ กำหนดคุณสมบัติในส่วนของความเชี่ยวชาญด้านกฎหมายเป็นการเฉพาะ รวมไปถึงอำนาจหน้าที่ (Power and Duty) ของคณะกรรมการพิทักษ์ระบบคุณธรรมในสถาบันอุดมศึกษา เพื่อพิจารณา วินิจฉัยอุทธรณ์และการร้องทุกข์ของข้าราชการและบุคลากรในสถาบันอุดมศึกษา พร้อมทั้งบัญญัติ ให้มีหลักเกณฑ์ในการออกระเบียบว่าด้วยการเลือกและแต่งตั้งกรรมการวินิจฉัยอุทธรณ์และ กรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ และให้มีระเบียบ รวมทั้งข้อบังคับอื่นที่เหมาะสมในการปฏิบัติงานด้วย โดยให้นำหลักเกณฑ์ในการจัดตั้งคณะกรรมการพิทักษ์ระบบคุณธรรมของข้าราชการพลเรือนมา เป็นแบบอย่างในการบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมในเรื่องดังกล่าว